

Protokół

obrad sejmowych z dnia 28. Kwietnia 1866.

Posiedzenie ośmdziesiąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

J. Exc. Namiestnik kraju: Fmp. baron Paumgarten.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 115, w ciągu posiedzenia 118.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{1/2}.

Sekretarz poseł hr. Wodzicki Ludwik odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do dnia 28. Kwietnia do Sejmu wniesionych od liczby 2721 do liczby 2726 włącznie. Wszystkie te petycje stosownie do wczorajszej uchwały odesłano do Wydziału krajowego.

Do łaski marszałkowskiej złożono następujący protest, podpisany przez posła Golejewskiego i 19 współpodpisanych:

„Zważywszy, że podług §. 44., obowiązującego Wysoką Izbę regulaminu, po skończeniu rozprawy ogólnej, nastąpić może tylko głosowanie nad wnioskiem przejścia do porządku dziennego, lub odroczenie; zważywszy, że podług ustępu drugiego §. 44. nastąpić winna po ogólnej rozprawie rozprawa specjalna, nad pojedynczemi częściami wniosku; zważywszy, że podług §. 46. regulaminu, skrócenia co do formalnego postępowania, które Wysokiemu Sejmowi uchwalić wolno, są w tymże paragrafie wyszczególnione, a nchylenie rozprawy specjalnej nad wnioskiem z kilku części składającym się, między temi skróceniami wymienionem nie jest; zważywszy, że przy wczorajszych rozprawach nad sprawozdaniem Wydziału krajowego o wnioskach posłów x. Pietrusiewicza i hr. Borkowskiego, względem nazywania języka polskiego i ruskiego w czynnościach Sejmu krajowego, postawiony został przez posła hr. Gołuchowskiego wniosek, przyjęcia wniosków wydziałowych en bloc z uchyleniem specjalnej rozprawy, któren to wniosek sprzeciwiał się powyżej wyszczególnionym postanowieniom regulaminu; zważywszy, że regulamin jest jedyną obroną i tarczą sejmowej mniejszości, ho inaczej mogłaby, zmówiwszy się większość, uchylać zawsze wszelkie rozprawy w Sejmie, tym sposobem zamykać usta mniejszości, mniejszość w Sejmie zupełnie ubezwładniać, i tym sposobem nie dopuszczać oświecenia opinii publicznej; zważywszy, że Wysoki Sejm może wprawdzie postanowienia regulaminu zmieniać, ale podług przepisów tego regulaminu, nie może zaś tych postanowień w szczególnych wypadkach doraźnie uchylać; zważywszy, że podług §. 14. Marszałek czuwa nad ściśłem wykonaniem regulaminu; zważywszy, że podług tego postanowienia, wniosek regulaminowi wręcz sprzeciwiający się, nie powinien być przez Marszałka do głosowania podany; zważywszy, że według §. 71. regulaminu Marszałek wstrzymuje przez 10 minut głosowanie nad postawionem pytaniem, tylko na żądanie poparte przynajmniej przez 15 posłów; zważywszy, że żądanie wstrzymania głosowania nad wnioskiem posła hr. Gołuchowskiego w Sejmie postawione nie było, a niemniej głosowanie wstrzymane było — protestują podpisani w myśl §. 80. regulaminu przeciw postępowaniu niezgodnemu z regulaminem przy uchwalaniu wniosku posła hr. Gołuchowskiego, któren to wniosek postawiony został przy sprawozdaniu Wydziału krajowego o wnioskach posłów x. Pietrusiewicza i hr. Borkowskiego, względem nazywania języka polskiego i ruskiego w czynnościach Sejmu krajowego, — podpisani protestują i zastrzegają się przeciw wszelkim możliwym skutkom i następstwom tego postępowania.“

Poseł Zyblikiewicz zapowiada oświadczenie przeciw temu protestowi.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o wnioskach posłów Koczyńskiego i Zyblikiewicza, dotyczących zmian w składzie reprezentacji krajowej. — Sprawozdawca poseł Boczkowski.

Przy rozprawie ogólnej wnosi poseł x. Pawlików jako dodatek do wniosku wydziałowego, w następujących słowach:

Po wyrazach „celem przyznania miastom“ dodać wyrazy „i gminom wiejskim“.

Poseł Kapiszewski wnosi także dodatek następującej osnowy:

Po słowach „liczniejszego w Sejmie krajowym zastępstwa“ ma stać „i ustanowienia pewnej kwalifikacji co do wykształcenia umysłowego dla posłów na Sejm krajowy na przyszłość ważne wybrać się mających“.

Poseł Ławrowski stawia ewentualną poprawkę, jeśli ostatnia alinea wniosku wydziałowego będzie przyjęta, tej osnowy:

Po słowie „miastom“ dodać „tudzież handlowi krajowemu naddniestrzańskiemu z siedzibą w Stanisławowie, a handlowi skierowanemu ku Węgrom zachodnich obwodów z siedzibą w Dukli“.

Na wniosek posła Ludwika hr. Wodzickiego, podaje Marszałek wniosek Wydziału pod głosowanie w dwóch częściach.

Pierwszą część wniosku, aż do słów „potrzebom kraju“ przyjęto.

Potem głosowano nad dodatkiem posła x. Pawlikowa.

Dodatek ten upadł.

Bównież upadł dodatek posła Ławrowskiego.

Druga część wniosku Wydziału upadła przy głosowaniu imiennem. Za wnioskiem oświadczają się 54, a przeciw wnioskowi 60 głosów.

Dodatek posła Kapiszewskiego upadł.

Wniosek Wydziału krajowego w pierwszej części przyjęto przy trzecim czytaniu.

Następnie ma Marszałek przemowę o wszystkich pracach Sejmu w ciągu kończącej się sesji i kończy okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, który cała Izba powtarza.

Po Marszałku ma przemowę z powodu zakończenia posiedzeń sejmowych Jego Excelencya c. k. Namiestnik, a po nim z pośród członków Sejmu x. biskup Manastyrski.

Posiedzenie kończy się o godzinie drugiej odczytaniem i przyjęciem przez Izbę niniejszego protokołu; poczem Marszałek ogłasza zamknięcie sesji sejmowej.

L. Sapięha, w. r.

Ludwik Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 28. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2721. Gminy Tomaszowce i Dąbrowa, przez posła x. Pietrusiewicza, uzalają się na niesłuszne oszacowanie katastralne, na zabranie gruntów i zaprzeczenie użytku z lasu.
2722. Gmina Strupków, przez posła Ławrynowicza, uzala się na zabranie jej pastwiska.
2723. Stowarzyszenie młodzieży kupieckiej w Lwowie, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o zwrócenie przywileju nadanego stowarzyszeniu przez Króla polskiego w r. 1714., a c. k. Władzom rządowym w r. 1780. do potwierdzenia przedłożonego.
2724. Gmina Dzieduszyce małe, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
2725. Gmina Równe, przez posła Zyblikiewicza, o uwolnienie jej od płacenia 97 złr. za grys dany w r. 1854. na zapomogę z magazynu wojskowego.
2726. Gmina Deutschbach, przez posła hr. Borkowskiego, o zapomogę 800 złr. w drodze pożyczki.

Wszystkie te petycye, stosownie do wczorajszej uchwały, odesłane będą do Wydziału krajowego.

